

Передплата

за «РУСЛАНА» вносьть:

в Австрії:

за цілий рік . . . 20 кор
за пів року . . . 10 кор
за чверть року . . . 5 кор
за місяць . . . 1.70 кор

За границею

за цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
за пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокє число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми сердце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що два
крім неділь і руских св'ят
є 5¹/₂ год. пополудни.

Реданція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. І.
пл. Домбровского (Хорунщина). Екпе-
диція місцева в Агенції Со-
коловского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 40 с. від стрічки. По-
дяки і приватні доносеня по
30 с. від стрічки.

Нова сесія державної ради.

(X) Державна рада зібрала ся ві вто-
рок 28. листопада на цю сесію, а сей
день починає неперечно нову добу в ав-
стрійській історії. Міністер-президент бар.
Гавч виголосив зараз після відкриття за-
сідання широку заяву про внутрішню полі-
тичні відносини монархії, до котрих ми ще
повернемо при іншій нагоді, але найваж-
нішою точкою сеї промови було зпові-
дженє правительственной пропозиції про за-
гальне, рівне, безпосереднє і тайне право
виборче, котру правительтво приобіцяло
внести найпізнійше в лютім слідуючого
року в посольській палаті. Після такої тор-
жественної заяви з правительственного
місяця нема вже відвороту, виборча рефор-
ма мусить бути і буде переведена і бар.
Гавч заповів, що мимо всяких трудностей
доведе її до кінця. Правительтво зрозу-
міло, що змаганя ріжних політичних сто-
ронництв в тім напрямі не можна легко-
важити і взяло керму в свої руки, щоби
повернути сі змаганя в користь держави
і поселєвих в ній народів. Тим способом
запобігає правительтво внутрішнім зако-
лотам і потрясеням, які би мусів виклика-
ти опір в цілі збереженя перестарілих
форм державного устрою. Росія може
стати відстрашаючим прикладом, до чо-
го доводить завзятий опір в цілі збереженя
давних, пережитих і закатених форм
державних.

Задля того почин бар. Гавча заслугує
на признанє, позаяк розгукані філі виклю-
чених від виборчого права широких верств
народних спроваджує в широке русло пра-
вильної і спокійної струї. Ту силу отже,
котра могла руйнувати, визискує держав-
ний керманіч, щоби державну будову від-
новити і оперти її на новітних основах.

Якнебудь що до многих подробиць

заповідженої пропозиції про виборчу рефор-
му в промові міністра-президента остало
богато отвертих питань, всеж таки одно
зазначив він рішучо і ясно, себ то зне-
сєне куріяльної системи. Таким
способом отже Шмерлінгівска основа, на
якій опирала ся дотеперішня державна ра-
да зовсім уступає, а основою стає загаль-
не, рівне, безпосереднє право виборче
без обмеженя що до інтелігенції
(отже й неграмотні мають користувати
ся виборчим правом) і що до подат-
кової сили. Отже уступають дотепері-
шні курії, оперті на станових привілеях,
а се доторкує ся головню великої власно-
сти, промислу і торгівлі. Міністер-прези-
дент зазначив вправді, що загальне право
виборче не має цілковито виперти систему
заступництва інтересів з крає-
вих соймів, одначе нема сумнівів, що
куріяльна система не дасть ся на довго
удержати в краєвих соймах і що й сойми
небавом будуть приневолені достроїти ся
до державної ради, як се він заявив не-
давно депутатії моравских соціал-демо-
кратів.

Міністер-президент подав у своїй про-
мові також основні засади, на яких
має бути оперта правительствєнна пропо-
зиція про виборчу реформу, а із сего видно,
що він відступив від сумнівів, які мав ще
що до сеї справи в жовтні і не бажає
вкорочувати загальности і рівности вибор-
чого права певними обмеженями. Як вже
сказано, не виключає від сего права не-
грамотних (що немало вразило особливо
Німців), не обмежає сего права також до
економічно-самостійних осіб, не вводить
пропорційального вибору (бодай яко за-
гально обовязкової засади), лише виімково
для охорони національних меншостей. О-
крім того бажає улекшити виконуванє ви-
борчого права т. м., що се має відбувати
ся в кожній громаді.

Отвертими питаннями лишає бар. Гавч
плюральне право виборче, обовязок вико-
нуваня сего права і довше засидженє в
громаді (н. пр. христ. соціали домагають
ся п'ятилітнього засидженя).

Ся заява свідчить про добрі наміри
правительства, довести до рівности всіх го-
рожан що до виборчого права. Але з дру-
гого боку зазначив міністер-президент, що
виборче право не повинно бути приміненє
в Австрії механічно, не має бути «мета-
левым одягом», як він висловив ся, але
повинно бути приложєне до питомих ав-
стрійских відносин. Він зазначив, що пе-
редовсім розходить ся о те, щоби кожній
народности було забезпечєне єї народнє
заступництво і щоби народні меншости не
були згноблені більшостями (се важне та-
кож для руского народу). Задля того не
може бути мови на єго думку про арит-
метичний розділ мандатів після числа душ,
як се є у Франції і в Німеччині. Тому
має бути задержана основа теперішньої
конституції, котра приділює мандати ко-
ронним краям, узгляднюючи силу подат-
кову, значінє економічних інтересів і куль-
турної спроможности кожного краю (тут
може се вістре бути зверненє проти Гали-
чини, щоби їй не признати відповідного єї
населєню числа мандатів—а про се повин-
ні подбати послї, щоби нашого краю не
скривджєно). Виборче право одиниць було
би отже в усіх краях рівне, але число
виборців, яке випадає на одного посла,
було би рівне в поодиноких краях, а на-
віть в поодиноких округах виборчих. Тим
способом хоче правительтво економічно
і культурно сильнійші народности охорони-
ти перед згнобленєм менше розвитих на-
родностей, що заселєним ними областям
приділило би більше мандатів у розмірно
менших округах виборчих.

Національні меншости думает прави-
тельство передовсім **тим** способом охорони-

На шкільних феріях.

Через шіснайцять літ своєї науки я не ді-
став ні одвого листа в дому. Декому може буде
се дивним. Шіснайцять літ — як він жив?

Було, приїду у вакації домів — страх яка
радість, яка втіха. Отець ані словечком не віді-
звєсь до мене, а мати — от як газдиня — си-
дить в буряках на градці та вириває бурян —
щаслива, що я приїхав. Ніколи не питала ся, чи
я їв чи ні. Одно тільки було у неї на думці —
от коби вивчив ся у люди — а тоді буде по
паньски жити. Сестра моя — се людина против-
ної вдачі. Було і курці голову сарутить, коби
лишень мені угодити. Она була весела та говір-
лива. Було нераз, праца горяча — а ми обоє бі-
гаємо по саду, наче мала дівтора. В неділю то
нашій пустоті не було міри. Тільки великий
звін забовкав, я вже ішов у церкву, щоби при-
слухувати ся старому дякови. По укінчевій утре-
ні вертав на сніданє, що складало ся з двох пи-
рогів. Раз, пригадаю собі як нині — вже пере-
звонили на Службу Божу, а я ще не посидів,
хоч пироги наче пискорі стояли передомною. Я
приглядавь їм — чому не їв — сего таки не
знаю. Знаю тільки се, що пес від тоді став моім
іраим приятелем — хоч що правда раз як хи-

тнув за ногу, то ще нині отець сварить на ме-
не, чому я дав сподїи на поталу псови.

Всі в дома уважали мене за пустія, що
хвилюки не посидить на однім місці. Свїдоцтво
се не було киче добре для мене, тож придумав
я способ, щоб єго усунути.

Одного дня набрав я сильної охоти віддати
ся поважній праці.

— Тату, я поїду з вами по сіно.

А се висказав я так рішучо, що отець від-
разу повірив. Я взяв батожину в руки, та ви-
скочив на драбнястий віз. Яка радість запану-
вала в моім сердцю, тяжко описати. Одно лиш
занепокоїло мене. Я вичитав з вітцівського ліця,
що він став жалувати мої сили — що марнують
ся на шкільній лавці. Єму видало ся, що у ме-
не великий дар до господарки.

Заїхали ми на луку. Сїна багато — як то
видати на віз? Взав я вила у руки — видаю,
видаю, аж нудьга мене побрала. Вкінці таки не
міг видержати і сїв. Отець кричить з воза: «да-
вай!» — а я з долини: «чекайте, бо, бачите,
бодяк клятий виплив ся в руку.

— Та який бодак — відзиває ся отець —
єго ту і на лік не найдеш, от химера тай тіль-
ки. Шкода, що все тобі тільки гроша шлю у
школи, а ти так виглядаєш, як колиб ніколи
страви не бачив.

— Та бачив, не бачив — відзиваюсь. — А
привгайте собі, курку їв я ще тамтої неді-
лі і звідкіля візьме ся сила.

— А ти сякий-такий — відзивав ся отець
— а ти бачив, щоб я їв коли курку, а гарую як
чорний вїл.

— Добре взм тату таке говорити, як ви
все на сьвіжїм воздусї.

На се отець не мав жадної відповіді.

Вкінці сїно дивним дивом найшло ся на
возї.

Конї були меткі, памятаю, оба червоної
масти. Фірманю відважно — минаю фіри за фі-
рою. — Аж на раз недалеко дому — як отець
не крикне «вїсьта», а я як не шарпну поводями
і в одній хвили віз вивєрнув ся. Отець нічого не
говорив, — ходив, оглядав, — як то він звик
говорити, чи статок не поломав ся, а я крутив
зедним колесом як малий дїтвак.

Коли було по феріях вибираю ся у шко-
ли, — ніяк не мож було дістати від батька ба-
гато побренькачів. А отець був дуже ошадним,
хоть при тім богатим. Але і тут я находив
способ. Було, перед відїздом розпознаю батько-
ви про печ стару, повибивані вікна в школі, а
се вже вистарчало, щоб отець прибильшив мою
гажу. Не раз в тій важній для вітця хвили і ма-
ти дала мені в руку кілька шайних. Бо мати

ти, що, скільки спроможно, буде творити національно відмежені округи виборчі, щоби були національно немішані округи, отже бажає національні меншости звести до меншого числа. Але там, де не можна би вже обминути національної меншости, там мали би они бути або виділені з мішаних округів і прилучені до євєїдних округів тої самої народности, як се зроблено в Моравії, або там мав би бути примінений пропорціональний вибір.

Се могло би вийти у великій часті також в користь руского населеня, де оно є перемішане або влучене до повітів заселених в значній часті Поляками, як н. пр. в західній Галичині. Тимто рускі послі і політичні організації повинні як найскорше зібрати відповідний статистично-етнографічний матеріал, як ми вже недавно на се вказували, щоби інтереси руского населеня забезпечити. Матеріал сей був би чим скорше потрібний, позаяк бар. Гавч виразно заявив, що бажає представників кожної народности і кожного сторонництва вислухати і на тій основі робити ме поділ виборчих округів, а також і на дальший час, коли правительство вже внесе начерк закона з поділом округів виборчих і почне ся розправа над тим предметом у виборчій комісії і в палаті.

Окрім того всего заповів бар. Гавч також реформу палати вельмож відповідно зміненим обставинам, які настануть по переведенню виборчої реформи для посольської палати.

Заповідженем виборчої реформи зробив бар. Гавч важний крок до перестрою Австрії на нових підвалинах, але дорога до сего перестрою доволі далека і трудна. Міністер-президент вказав у своїй річі на «сили опору», котрі супротивні такій реформі, зазначив, що 178 мандатів відпаде (наслідком знесеня курий) а ті, що втратили би сі мандати, не легко схочуть ся з тим освоїти. Найбільше невдоволенє, як ми вже звіщали, викликала та реформа в польським колї, а особливо в краківським і подільським сторонництві, бо нема сумніву, що коло втратить свою перевагу в парламенті.

Німці, котрі спершу станули були досить остро, починають освоювати ся з реформою виборчою, хоч бачать се ясно, що в слїдуючій палаті застануть переважне число славянських послів.

Попри виборчу реформу заповів барон Гавч також потребу реформи регулямін у, а се викликало особливо в німецьких кругах невдоволенє, котрі ради би собі заховати і на будучі часи обструкційне оружє. Одначе правительство не буде наставати на те, щоби і та друга реформа ще в теперішній палаті була конечно ухвалена.

На всякий спосіб правительство дало

все рахувала на старий лад. Тим робом і батько був з мене вдоволений, що я єму у всім звіряв ся і я з него.

А вже в своїм пан-отцем, то ми найбільші други. Було від рана до вечера перебуваємо на полі. Оглядаємо збіже, розправляємо про інтензивну агрономію — хоть що правда — то я про ю не мав понятя, а відтак вертали ми з воччим апетитом домів.

Раз якось засидів ся я у свого пан-отця до півної ночі. Ніч була темна. Я удавав більше відважного, як в дійсности ним був. Іду то ровом то понад рів — обережно, щоб не впасти в яку калабаню. В тім побачив я доріжку та так зрадів і не розумуючи довго скочив в саму середину. Але якеж розчарованє. Моя шапка стала плавати, тільки було видко „г“. А я цілий в калабані. Але якось я вернув домів. Мій шкільний мундур таки новіський стратив форму а барва чорна замінила ся в красу. Від тої хвилі пізнав я ріжницю сукна від полотна.

Львів 17. XI. 1908. Осип Заболотний.

тим способом доказ, що бажає сучасні змаганя спровадити в русло законности, а всякий опір проти того викликавав би непотрібні потрясеня і ворохобні.

3 російского заколоту.

Як розбурхане бурею море не може прийти до супкою, хотяй вже притихли філії напіраючого вихру, так і на безмірних країнах російської імперії не вгавають забуреня, хотяй вже стало довідно певним, що правительство сервизно приступило до переведеня конституційних реформ та з сеї причини вже і заспокоїв ся перший напір свободолюбних і поступових елементів. Так само тими великими просторами дасть хіба пояснити ся, що той конституційний і революційний рух не має одноцільности, не має навіть своїх провідників, а може має їх за багато, але за те менше видних. На провідників накладають ся пераз люди, які крім рішучости і вимови не мають до того жадних вищих кваліфікацій, а рух, викликаний ними, не має нічо спільного зі змаганями інтелігентної російської суспільности для здобутя конституційних форм публичного життя в Росії.

До тих несвідомих і безцільних рухів, викликаних не ідеєю, тільки як раз недостатком всякої ідейности, можна зачислити передовсім всякі військові бунти. Бо і чоґож доконали „Потемкінці“, утїкши зі збутованим кораблем до Ромуїї? Були революціонерами, доки не випорознили офіцирську спіжарню, а відтак навіть не захотїли працювати на себе на чужині, а більша часть їх волїла „з туги покаянн“ вернути на солдатский хлїб. Ще сумнішій перебіг мали револьти в Лїбаві, Ризі, а відтак в Кронштаді: по кількох днях дикої гульві, знищеня і проливу крові, ворохобники піддавали ся висланим протав них відділам війська, або таки самі між собою убивали ся і вязнили себе в наслідок поветавших незгодин і недостатку провду та карности. Але всі вже бунти перевищила своїми страшними розмірами, як і безцільністю ворохобня залози Владивостока. Збурено майже ціле місто, всі доми замешкалих там Хінців і велику часть чужинців, знесено укріпленя, вимордувано офіцарів і остаточно, коли не стало в місті живности для бенкетуючих ворохобників — они не вмїли собі дати нішої ради, як піддати ся ген. Леневичови, видавши своїх провідників.

Подїбно діє ся тепер і в Севастополі. Там ворохобня обняла майже цілу залозу чорноморської ескадри. Та коли „Потемкінці“ викликали були свого часу сензацію в цілїм світі своїм бунтом, то про севастопольські події мало хто і пише, хотяй они в десятеро перейшли несмілі почини „Потемкїяна“. Цїлий Севастополь находить ся в руках ворохобників, богато офіцарів убитих, решта увязнена і інтернована, зелїзницї позривані на кілька кілометрів від міста, так само і телеграфи, в виду чого місто цілком ізольоване від світа. Однак ворохобники поведуть ся мирно, не рабують населеня і не демолують міста. Якийсь молодий офіцар Штайн мав станути на чолї того руху і хоче проклямувати независимую севастопольську републику. Як сей епізод скінчить ся, поки що не знати, бо всі вістки про Севастополь полягають тільки на комбінаціях з причини перерваня всякої комуїнікації з містом.

Натомість з добрими надїями і чимраз більшим заїнтересованєм вертає ся російська суспільність до вислїдів нарад зїзду земців в Москві, який радить вже від двох тижнів їд про водом кв. Долгорукого. Між иншим земці дуже ревню заняли ся польською справою та ухвалили жаданє автономії для Польщі, натомість українську справу поминули зовсім. Представник земства з Чернигова адвокат Шраг пояснив на на зїзді справу українську і дійшов до вислїдку, що централїзація розїбе Росію, а автономія зєдинить єї. На жаль, зїзд сформулював автономію лише одної Польщі, отже Шраг зажадав, щоби так само вироблено відповідні проєкти автономії для України, Литви і Грузії. Що до тої kwestії доносить петербурска телеграфічна агенція, що з Пятигорська одна група мешканців вислала до гр. Віттого телеграму, в якій зі зглядю

на поголоски про намірене наданє автономії Финляндії, Польщі і Кавказови, просить, щоби правительство справи автономії не полагоджувало перед скликанєм державної думи, бо більшість російского народа є противна сему. Гр. Вітте у відповіді зателеграфував, що російський нарід може бути спокійний і рада міністрів не позволить на се, щоби цареві запропоновано зарядженя, які могли би спричинити відірванє провінції від держави, з якою стали злучені по богато тяжких змаганях, як се свідчить історія. Се було би шаленим чинєм, за який не можна прийняти відвїчальности супротив царя і народа, колиб з легким серцем рішено ся на такі децизиї, які можуть довести до роздробленя держави, злученої російською кровію. Ініціатива в kwestіях дотично тих провінцій може вийти тільки від думи. Однак правительство не плекає недовірчивости до жадної часті населеня. Виконуючи волю царя, правительство мусить шанувати і удержувати всі національні і релігійні прикмети всіх частей населеня держави.

Промова цісаря Вільгельма.

Підчас вчерашнього отвореня німецького райхстагу виголосив цісар Вільгельм престольну бесїду, в якій заповів фїнасові реформи, фльотове предложенє і ряд соціальних та економічних законів.

Цісар з вдоволенєм підніє, що єму удало ся поперти змаганя президента Союзних Держав північної Америки Рузвельта в справі заклячення мира Росії з Японією. Висказав свої живі симпатії для такого талановитого і хороброго народа, як японський і повитав з вдоволенєм вступленє Японії до ряду великих держав. Дальше висказав свої живі симпатії для змагань царя в справі урядкованя внутрішних відносин в Росії і висказав надїю, що цар промостить нову дорогу для будуччини Росії. Згадав дальше про марокканську справу, полагоджену в користию для Німеччини та підніє, що уважає своїм обовязком удержати мир для німецького народа, однак деякі позначки вкладають обовязок на нарід, зміцнити оборонну силу супротив атаків. Тим певніше дадуть тоді здійснити ся мирові цілі тридержавного союзу.

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.** При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядчо о вирівнанє залоглостий та о приєднуванє нам нових передплатників.

НОВИНИ.

— **Календар.** В пятницю: руско-кат.: Плят. Ром.; римо-кат.: Елєгія. — В суботу: руско-кат.: Авдія, Варлаама; римо-кат.: Бібїяни дїви.

— **3 Тов-а „Взаїмна поміч галицких і буковинських учителів і учительок“.** Перш загальні збори відділів окружних відбудуть ся: 1. грудня в Рогатині, 3. грудня в Коломиї, Косові, Сокалі, 8. грудня в Бїбрї і Раві рускій. Довірочна нарада відбуде ся 1. грудня в Зборові. — На днях внесено вже поданя о заснованє першого відділу окр. в Буковині, іменно в Чернівцях. — Зголошень є вже 1058, дійсних членів 611, а то 547 звичайних, 60 спомогаючих а 4 добродїїв. Оборот касовий від 1. вересня вносить 3581 К 81 с, в касі є готівка 1685 К 71 с. — *Дирекція.*

— **Відчит про закордонну Укр. їну.** В суботу 2. грудня устроює Читальня «Просьвіти» на передм. Личаківським (ул. Личаківська ч. 87.) чайний вечір з товарискими забавами, попередженій відчитом тов. Евгєна Василїва, Українця з Києва «про закордонну Україну». — Початок в 1/2 8 год. вечером. Вступ вільний. Гості пожадані. — *Видїл.*

— **В Мостисках** будуть днї 3. грудня заг. збори філії «Просьвіти». Початок о 3. год. по пол.

— **Віча.** В справі виборчої реформи буде віче днї 1. грудня в Комарні, а днї 5. грудня в Рудках. Початок обох віч о 1. год. по полудни.

— **В Чорткові** відбуде ся днї 8. грудня народне віче в справі виборчої реформи.

— **Відгуки студентских демонстрацій у Львові.** Поляки мойсєєвого віроїсповіданя між учениками середних шкіл, обходючи памятку польского повстаня молтвєю в головнім жидівським темляку дали ся пірвати до того степеня патріотичної

загорілої, що заінтернували в сьвятині «Boże są Polską», а відтак наперекір сионістам, які стали протестувати проти такої демонстрації в сьвятині, веселу пугу пісні «Jeszcze Polska nie zginęła». Обурений тим рабін др. Гутман перервав богослуження, а до демонструючих став промовляти перед темплом якийсь жид академик, накидуючи ся на сионістів і на рабіна, що відклонюють ся віддати честь «героям в бою за свободу нашої польської вітчизни». От до чого доводять «ународовлене» школи, що вже і мури сьвятини не є певні перед умудурованими патріотами. — Того самого дня о год. 5. по пол. вибрали ся на Личаківській кладбищі великі товпи польської молодіжи з усіх львівських шкіл і звідтам, по відспіванню патріотичних пісень, пішли коло 7 години вечером походом через місто з таблицями, прапорами і смолоскинами, співаючи по дорозі польські пісні і підносячи голосні оклики. На розі ул. Пекарської заступив їм дорогу сильний кордон поліції. Підніс ся крик і гюга. Хвилю здавало ся, що повторить ся подія з Трибунальської улици як з рускою молодіжкою. Однак стало ся інакше. Поліція розступила ся, а молодці потягнули даліше при звуці пісень, погасивши перед тим смолоскини. Перед пам'ятником Міцкевича співано і промовлено аж до утоми, без жадного вмишування ся поліції.

Як на перший виступ «ународовійней младежи» — то се досить хіба, а що в тім напрямі она піде ще даліше, за те старають ся її «поважні опікуни і приятели», які найдуть ся завсе на чолі студентських походів і усвають поліцію, трамвай і взагалі всякі забори на дорозі молодих умудурованих демонстрантів. Не менше старає ся і польська преса піддержати того бундючного духа серед учачої ся(?) молодіжи, бо ось як пр. наивсав Дзєннік польскі про онодішний страйк і демонстрації реалістів: «Покліне вітців наовняне думою і радістю та обставина, що наша шкільна молодіж так живо відчуває живчак нашого народного життя і так горячо складає год героїській і мученичій мивушніні. Знаємо, що тяжко жадати від молодіжи земної розваги, не маємо претенсії, щоб она бавила ся в дипломатию, — бо се було би прямо убійчим(?) для молоді душі — натомість мусимо від неї жадати карности, яка є першим услівем поводження кожної громадвої народовой акції. А в такій акції і для молодіжи найде ся поважна участь». — Одно нас болить при тім всім найбільше: що ті самі круги, які в сей спосіб відзивають ся до своєї молодіжи, чакують при кожній нагоді на нашу молодіж навіть без причини і жадають від нас, щоб і ми поводили ся з нею після їх «гайдамацкой» рецепти.

В останній хвили дізнаємо ся, що шкільні власти замкнули класи Va, Vб, VIa, VIб, VIIa і VIIб реаліної школи, а за кілька днів по переведенню слідства відбудуть ся нові вписи учеників тих клас.

— **Братя Русини равского повіту!** Велику радість, веселу повину подаємо Вам до відома. Ми маємо в Раві рускій свою хату, свій «Рускій Народний Дім». Ми досі страшно бідували, бо коли нам приходило ся устроїти яке віче, збори або вечерниці, то ми мусіли тиняти ся по чужих хатах. Нині ми маємо свій «Рускій Народний Дім», свою хату і аж тепер пізнаємо в своїй хаті свою правду і силу і волю. Сею великою радістю переключуємо ся до всіх Русинів равского повіту і просимо живо переняти ся сею новиною та прийняти до відома, що в пятницу дня 8. грудня н. ст. сего року відбуде ся торжественне посвячене «Руского Народного Дому» в Раві рускій і отворене «Селянської бурси» для тих учеників, котрі в Раві рускій ходять до школи. Торжественне богослуження значе ся в парохіальній церкві в Раві рускій о 10. год. рано, наступить процесональний похід до «Руского Народного Дому», де відбуде ся торжественне посвячене. Хто має діти в школі в Раві рускій, повинен як найкраще забрати дитину з приватної станції та примістити її в бурсі в «Рускім Нар. Домі», бо тут знайде кожний ученик батьківську опіку і поміч в чауці а також жадчить ся церковного співу і історії Руси. Братя Русини равского повіту! Зятямте собі сей день і оберіть його у великий народний празник; зберіть ся сего дня до Рави рускій не тисяч-два, а тисячами тисяч: Най світ пізнає, що ми живемо, що з «Руским Народним Домом» в Раві рускій, піднесе ся рускій Лев, що дух народу скріпшає у непоборного велитня і дібе ся прав Божих і людских для себе. Гей, Братя Русини равского повіту! Переключте ся від села до села, від хати до хати, та громадно явіть ся дня 8. грудня н. ст. с. р. в Раві рускій: Най з посвяченням «Руского Народного Дому» в Раві рускій освятять ся скорим та добрим успіхом всі заміри нашого руского народу! — *Виділ «Р. Н. Д.» в Раві рускій.*

— **Віче в Бурштині** в справі загального права голосованя відбуло ся дня 28. с. м. Дотичний реферат виголосив адв. др. Андрій Чайковский з Рогатина. По рефераті і переведеній дискусії ухвалено одностайно отсі резолюції: 1) Віче жадає заведеня загального, рівного, безпосере-

дного тайного і примусового права голосованя до всіх законодавчих тіл в краю і державі. 2) Віче протестує проти відокреміння Галичини.

— **В Заліщиках** зорганізовано за почином філії Р. Тов а педаг. рад відчитів в цілі придбання фондів для приватної рускої женьської семінарії у Львові. Відчитів буде десять, а чого адв. др. Охримович читав вже «про наші народні хибки», а о. Туркевич «про основи філософії». На дальші неділі приготовано відчити про Хмельницького (п. Бараник), про економічне значення хову дробу (о. Раковский), історія людської культури (п. Каратницький). Відчити відбудуть ся в комнатах «Рускої Бесіди», що неділі, початок о 8 год. вечером. Вступ за добровільною оплатою. Датки з провінції просить ся слати на руки о. Раковского.

— **Українське віче в Петербурзі.** Дня 11. листопада н. ст. відбуло ся в петербурскім університеті віче студентів Українців. Визначена на віче сьлія фізичного інституту була за мала, аби могла помістити всіх зібраних в числі около 2.000 осіб. Були там студенти університету і інших висших шкіл, курсистки і робітники. З огляду на величезне число вічевиків на просьбу депутатції ректор дозволив відбути віче в університетській авлі. По виборі президії почали ся промови. Перший з бесідників зазначив, що се перше українське віче в Росії за послідних 250 літ. Українці можуть перший раз представити свої поступати російському уряду і обговорити відносини російського правительства до української справи. Дальше слідувало читане рефератів. Зміст першого реферату п. в. «Генега автономного руху на Україні» був отсей: Початок рухів серед українського народу треба поставити на ту хвилю, коли ви починає відрізняти ся від Татар і Поляків. З початком XIX віка починає ся рух національно-демократичний. Зпершу проявляє ся він в городах, де є університети, а потім поступенно розширяє ся на провінцію. Ліпшим висловом того руху було «Кирило-Методієвське братство», якого організаторами були Шевченко, Костомарів, Куліш і ин. Основною думкою того братства було зрівняне всіх народностей і автономія України. На кінець референт зазначив, що укр. нарід буде добивати ся своїх національних прав, просьвити, шкіл і преси в рідній мові. Другий бесідник в ярких красках начеркнув відносини російського правительства і рос. сусільности до укр. справи і зазначив, що проти руху до самостійности укр. народа російська сусільність стояла на тім самим становищі, що рос. правительство. Дальші два референти подали начерк, як по драконьскій відносило ся рос. правительство до українського слова. Послідний бесідник подрібно застанавляв ся над українськими партіями і дійшов до висновку, що нині є дві партії на Україні: буржуазійно-демократична і пролетарська, котра ділить ся на укр. революційну і чаето народну партію.

По перечитанню рефератів приступлено до дискусії, в якій численні бесідники доказували вагу хвилі і потребу широй праці на народній області. Вкінці ухвалено одностайно отсю резолюцію: Ми, Українці, зібрани дня 29. жовтня (ст. ст.) 1905. р. на першій українській вічу в Петербурзі, постановляємо: В виду того, що уживане рідної мови у всіх державних урядах і товариствах є одним з важніших середників культурного і економічного розвитку науки; супроти того, що Україна, яко національна одиниця, визначує ся ще цілим рядом соціально-економічних особенностей, уважаємо, що при нинішнім режимі неможливе ніяке обезпечення національних прав. Для того ми признаємо за необхідне: 1) скликане конститванти на основнах загального, рівного, безпосередного права голосованя; 2) заведеня автономії України на широким демократично-федеративних основах. (За «Бирж. Вѣдом.»)

— **«Народний Дім» у Львові** відбуде грудня загальні збори. З сей нагоди появили ся в «Вѣстнику Н. Д.» звіт з діяльности і стану фондів сєї мільонової інституції, яка мала служити цілому рускому народові в Галичині, а тимчасом загарбали її москалі у свої руки на провагаду москвофільства. Послідні заг. збори в 1902. р. ухвалили, що заг. збори мають відбувати ся що року. Але «Совет Н. Д.» не виконав сєї ухвали, звичаючись, що через смерть каснера бл. п. Вол. Площанського в цвітій 1904 не викінчено рахунків за 1903. р. Пізнійший каснер викінчив рахунки аж в протягу 1904. р. і тому вибрана загальним збором комісія не могла в часі провірити касових книг. По сїм вступі, котрий дає образ «господарки» в мільонової інституції, переходить ся до діяльности «Совету». Замітнійшого в нїм доробку нема ніякого. Годить ся хіба згадати, що в 1903. р. задля недостатку (!) средств не виплачено у хвалених заг. збором 4.000 К на устрове етнографічного музею. З тих самих (?) причин покинуто гадку перенесеня до Львова мошів князя Льва і основаня фонду на відбудованє княжчих замків в Галичі і у Львові. За те купив «Совет» дім при ул. Курковій за 78.000 К, де заложив бурсу для виховуваня москалів. В проєкті є розширене той бурси на кількисот учеників.

Всіх членів «Н. Д.» було 1902. р. 532. Від того часу 37 померло, а нових прийнято 68, так що тепер є 563 членів. Сим числом вичерпує ся вже вся «сознательная» кацапська інтелігенція, але чи она представляє той нарід, котрому наш монарх уфундував «Народний Дім», і на який складав ся весь руский нарід?

Вартість всіх реальностей «Н. Д.» у Львові оцінено на 948.867.40 К, а добра Білка і Костенів, в перемишлянськім повіті, представляють вартість 189.636 К. Разом 1.038.323.40 К. Крім того було готівки з кінцем мин. місяця 2.801.39 К, а бібліотека (без музею) з 81.785 томами представляє також поважну вартість.

Всі доходи «Н. Д.» виносять річно 104.000 К. Між розходами стрічаємо між иншими квоту 30.000 К на удержанє бурси і на якісь «піддержки по дѣламъ» Білки і Костенева 7.000 К. При тім треба зазначити, що аренда тих двох сїл приносить річно 14.500 К а арендатор Яков Гольдман має власним коштом удержувати всі буданки в добрім стані.

На мастках «Н. Д.» тяжить довг 244.000 К. Фонди стипендійні, богослужєбні, просьвітні і депозити в «Н. Д.» виносять 819.135.49 К, з чого виплачено в 1903. 4 і 5. р. 21.060.60 К стипендій.

Всі ті капітали мертві для цілого руского народа, а зглядно приносять величезні шкоди для народної справи і немов розкладаючий ся труп затрутують здоровий народний організм.

— **3 «Труда».** Отсим подаємо до відомости Ви. Пань, що зарядилисьмо перший раз від часу заснованя нашого товариства в продаж висортованих товарів і готових виробів, як рештки матерій на блюзки, сїдницї і т. п., готові кашелюхи в великїм виборі, готові сукні, блюзки, гальки і пр. в ціні низше фабричної. Відомою річю є, що «Труд» удержує все товари тільки першої якості, отже і висортований товар є якості доброї, а випродаж уряджуємо тільки для того, щоб дати нашим Ви. Паням за дешеви гроші набути гарний товар, та щоб утворити місце в нашім інтересі для сьвіжого, сезонowego і модного товару. Випродаж потреває тільки один місяць, т. є до кінця грудня 1905. — *Дирекція.*

— **Дрібні вісти.** В Кракові отирає ся з початком нового шкільного року нову гімназію з черги V, на що є вже цїсарскій дозвіл. — Цїсар затвердив вибір Едв. гр. Дзєдушицкого, властителя дібр в Ізворівці, на презеса повітової ради в Жидачеві, вибір Леон. Вієнвєского, власт. дібр в Дрогобичі, на презеса а кс. Мих. Серваньского, рим.-кат. пароха в Дрогобичі, на заступника презеса повітової ради в Дрогобичі.

— **3 залізниць.** В цілі уможливленя публіції безпосередного зіткненя ся з ц. к. зарядом залізничним і устного представленя своїх желань і жалоб як також засягненя інформацій в справах комерціальних і тарифових, відносячих ся до перевезу на шляхах ц. к. залізниць державних; обїзджати будуть делегати ц. к. Дирекції залізничної більші стайції в цілі устного порозуміня ся з інтересентами. Делегати ті будуть приймати інтересентів з понисше поданих місцевостей в бюрі начальника стайції від години 9 ої рано, а іменно в:

Бродах	д. 4. грудня 1905 і 7. лютого 1906
Підволочисках	„ 5. „ „ 5. „ „
Тернополі	„ 6. „ „ 6. „ „
Перемишли	„ 18. „ „ 12. „ „
Ярославі	„ 19. „ „ 13. „ „
Переворску	„ 20. „ „ 14. „ „
Дрогобичі	„ 8. сїчня 1906 і 19. „ „
Сколю	„ 9. „ „ 20. „ „
Стрию	„ 10. „ „ 21. „ „
Устризах	„ 11. „ „ 22. „ „
Любачові	„ 16. „ „ 21. марця „
Раві рускій	„ 17. „ „ 22. „ „
Сокалі	„ 18. „ „ 23. „ „
Самборі	„ 24. „ „ 28. „ „

Всячина.

— **Страйк в горальні.** Із Станиславова доносять, що в горальні гр. Потоцкого коло Тсьменіці, арендованій Гольдфельдом, застрайкували всі робітники в числі 40. Страйкарі жадають підвизшеня денної платні з 60 сот. на 1 К або бодай на 80 сот. З Товмача прибув комісар староства і покликав військо із Станиславова. Жандармерія арештувала трех провідників страйку.

Посмертні оповістки.

— **О. Михайло Перфецький,** сьвященник-ювілят, парох в Чемеринцях, нараївского деканата, львівської архієпархії, упокоїв ся дня 25. листопада в 90. році життя, а в 65. р. сьвященства. В. с. п.!

Наука, штука, література

— **Літературно науковий Вістник,** кв. XI за листопадом 1905 містить отсі статі: Уляна Кравченко: Із поезій. — Олекса Коваленко: Зустріча

героїв. — Ірина Валівська: Самота. — Надія Ки-
бальчич: Речі. — Андрій Чайківський: З ласки
родни (кінець буде). — В. Джорджевич: Же-
нячка Александра з Драгою. — Вевесаєв: Зоря.
— Віктор Гіго: Торквемада. — Із поезій Генріха
Гайне. — Ю. Чайківський: Голодмир Стебель-
ський. — Наупові листки: I. Геологія місяця і її
значіння для геології землі. А. Х. — Н. Вавилон
і новий завіт. I. Ф. — Ш. Біологічні виводи на
услугах соціології. А. Х. — М. Лозинський:
Кельн і Єна. — В. Гватюк: Малярська свобода.
— Літературні новини: I. Нова історія російської
літератури. Іван Франко. — Хроніка і бібліо-
графія.

Телеграми

з дня 30. листопада 1905.

Відень. В польській колі ведуться завзяті
наради над проектом виборчої реформи. Кру-
жить чутка, що група демократів виступить
з кола, если оно заявить ся проти загального
голосованя.

Чеський клуб мав вчера два засідання в
справі виборчої реформи. Вибрано комісії для
Чех, Моравії і Шлезка, котрі мають приготувати
еляборати в справі поділу тих країв на виборчі
округи.

Петербурґ. В Харбінї збунтувалося багато
офіцерів. Ген. Ленявич поручив арештувати 150
офіцерів.

Токіо. Переговори межі Японією а Китаєм
в справі Манджурії довели вже в головних точ-
ках до порозуміння.

Лондон. Збунтовані кораблі „Очаків“ і „По-
темкін“ сстрілювали місто Севастополь. Артиле-
рія, яка остала вірна цареві, стріляла з берегів
на ті кораблі. Ген. Чухрін побив збунтоване пі-
ше військо і здобув Севастополь.

Надіслане.

Адвокат

Др. Йосиф Партицкий

отворив з першим грудня 1905 канцелярию
в Станиславові, ул. Сапінжінська
(Тисьменецка) ч. 33.

176(1—?)

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 16. листопада до 1. грудня 1905.

Нова сензаційна

програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлено. В
недлі і сьвята 2 представлення о 4. год. попол.
і о 8. год. вечером, Що п'ятниці High-Life пред-
ставлено. Білети вчасніше можна набути і
конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9
З купленим білетом на фстелі, ложі і І ряди
крісла можна їхати даром на представлене ом-
нібусами Кольосою, які ждуть коло Віденської
Каварні.

Лев Лопатинський.

ДО БРАЗИЛІ!

драма з галицького, еміграційного руху в 4
актах. — Ціна 80 сот.

«Діло» (ч. 53. з дня 7. марта 1898) писало в фей-
летоні про сю драму: Сам предмет цікавий і змальо-
ване єго справді артистичне. Тенденція прехороша.
Се здає ся одиноким драматичним штукою у нашій літерату-
рі з так прекрасними гадками, з так похвальними змага-
нями. Она може мати превеликий, корисний вплив на
перед. сьм на наше селянство.

Ся драма надає ся на вистави по чи-
тальнях, тим більше, що справа еміграції є
ще завжди у нас актуальною.

Набути можна в Станиславській книгарні
у Львові.

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою
у Львові (Ринок ч. 10)

приймає вкладки до опроцентованя на 4 пр. і
оплачує за вкладчиків податок рентовий; для
ощадженя коштів послужки можна прислати гро-
ші чеками Шадницької поштової; вкладати може
кождий, навіть і нечлени; на жадане звертає
ся вкладку кожного часу, навіть без виповідже-
ня (за ескотом).

ПОЗИЧКИ уділяє „Дністер“ своїм членам
на 6 пр. сплату гіпотечних позичок розкладає
ся до 15 літ; при 30 ратах 1/2-річних виносить
рата амортизаційна (на капітал і відсотки) 5%;
до позичок вимагає ся першої гіпотекі або до-
брої поруки.

На парцеляцію і купно більших обшарів
треба звертати ся за позичками до „Дністра“.

Членами можуть бути тільки члени обез-
печені в „Дністрі“.

Чистий зиск розділяє ся межі членів яко
дивіденди від уділів і на добродійні цілі. — До-
тепер уділив „Дністер“ на церкви, бурси, шко-
ли і т. д. 31.738 К.

Стан фондів Товар. кредитов. „Дністер“ 31/12 1904

Вкладки:	1,783.673 К.
Уділи членів:	133.117 К.
Ф. резервовий і ин.:	26 576 К.
Позички уділені:	1,616.402 К.
Цінні папери:	123.627 К.
Льокації:	169 456 К.
На рах. біжучім:	81.968 К.

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченки

у Львові (ул. Театральна ч. 1) повідомляє, що
має на складі отсі новини: II том „Історії Укра-
їни Руси“ Грушівського, II вид. брош. 7-50 К, опр.
в полотно 8-90 К, опр. в півшкірок 10 К, Лепкого
„В горах“ гарно оправні по 2 К, „За красою“,
альманах в честь Кобилянської, брош. 3 К, опр.
4 К. — При замовленю оправлених книжок про-
симо подавати, якої краски має бути управа.

Мутки і паперці **СОКІЛ** можна набувати в „Со-
кільськїм Базарі“ у Львові і у всіх торговлях вкраю.

Розклад залізничних поїздів від 1. мая 1905 (Час середно-європейський).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець):	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець):
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:15	до Іцкан, Яс, Потутор, Керезмезе, Чорткова
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Керезмезе	6:30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Гусятина
7:20	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	6:55	до Яворова
7:29	з Лавочного, Пешту, Борислава, Калуша	7:30	до Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава
7:50	з Рави рускої, Сокала	8:25	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги,
8:05	з Станиславова, Жидачева	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Освенціма
8:15	з Самбора, М. Либорча, Сянока, Хирова	9:00	до Самбора, Хирова Івонича, Н. Санча,
8:18	з Яворова	9:20	до Іцкан, Калуша, Потутор
8:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	10:55	до Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Делятина, Заліщик
10:05	з Коломиї, Жидачева, Потутор, Керезмезе	11:10	до Белзця, Сокала, Любачева
10:35	з Рашева, Лавочного, Калуша, Любачева	2:00	посп. до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Заліщик, Гусятина
11:45	з Ярослава, Стрия, Борислава	2:40	посп. Іцкан, Потутор, Калуша, Чорткова, Керез- мезе
11:55	з Підволочиск, Гусятина, Копичинець, Козови	2:50	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги
1:30	посп. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча	2:55	до Лавочного, Дрогобича, Калуша
1:40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заліщик, Кін-	4:10	до Рашева, Любачева, Хирова.
1:50	з Самбора, Ясла, Сянока, Івонича	4:20	до Самбора, Хирова, Сянока
2:30	посп. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Ір- мадова, Гусятина, Копичинець, Козови	5:50	до Коломиї, Жидачева,
3:45	з Стрия	5:58	до Яворова
4:32	з Яворова	6:25	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5:00	з Сокала, Белзця, Любачева	6:35	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги,
5:25	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Освенціма	7:30	до Рави рускої
5:45	з Іцкан, Жидачова, Калуша, Новоселиці	9:00	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
8:40	посп. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	10:05	до Перемишля, Хирова, Івонича
9:10	з Іцкан, Чорткова, Потутор, Керезмезе	10:40	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина, Сучави
9:50	з Самбора, Хирова, Сянока, Ясла	10:55	до Самбора, Хирова, Закопаного
9:20	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11:00	до Кракова, Відня, Вроцлава, Варшави
10:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичи- нець, Заліщик, Скали, Івана п. пустого, Гусятина	11:05	до Підволочиск
10:50	з Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава,	11:10	Івана п., Скали, Гусятина, Потутор
12:20	посп. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліщик	12:45	до Стрия, Дрогобича, Борислава
2:31	посп. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	2:51	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги
	на дворець „Підзамче“	4:15	до Кракова, Відня, Вроцлава, Берліна, Праги,
7:00	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів		з дворця „Підзамче“
2:15	посп. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів,	6:43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятина
5:15	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Заліщик, Потутор, Івана п. пустого, Скали, Гусятина, Грималова	11:15	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Потутор
	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець	2:13	посп. Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятина
10:02	Чорткова, Заліщик, Івана п., Скали, Гусятина	9:23	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів

ЗАМІТКА: Час середно-європейський різняться ся від часу львівського о 36 минут. а іменно 12 год. часу середно-
європейського = 12. год. 36 ми. часу львівського. — Нічні години від 6. вечер до 5:59 рано обведено рамками. —
Звичайні білети-їзди як і всякі инші білети, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. можна набувати в мі-
стовім бюрі ц. к. держ. залізниц, Пасаж Гавсмана ч. 9.

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.
Банку
Гіпотечного
з купує і продає
всякі
папери цінні
і **МОНЕТИ**
по найдешевшій кур-
сі деннім не числячи ніякої
провізії.

ЗАМОВЛЕННЯ
на
ОСІННИЙ ТРАНСПОРТ ЛІТУРГІЧНИХ
ВИН
принймає торгівли
ЕВГЕНА МАРТИНЦЯ у Львові
пл. УНТ Берест. ч. 5.
Ціна вин угорських за літер:
При замовленю 100 літрів — 50 літрів — 25 літрів
III-a 33 кр. 34 кр. 36 кр.
II-a 37 " 38 " 40 "
I-a 45 " 46 " 48 "
франко, стація Львів; бочки кавціонуюсь
Вино Самородне: При замовленю 100 літрів — 50 літрів:
Ціна за літер 55 кр. 57 кр.
франко стація Львів; бочка се числить ся. — Час заплати
4 місяців — за готівку 2% рабату.
На дорожті вина висіаю спеціальні цінінки.